

[Statsministeren]

Jeg mener, det er helt afgørende, at det offentlige udgiftstryk nu er klart faldende. Det er det, det kommer an på. Det er det, der er perspektiv i. De offentlige driftsudgifter målt i forhold til bruttonationalproduktet var 51,4 pct. i 1982, men i 1986 er vi dog nået så vidt, at dette udgiftstryk er nede på ca. 44 pct. af bruttonationalproduktet. Det er en dramatisk vending til det bedre. Men når skattetrykket nogle år må ligge højere, end regeringen og dets partier bryder sig om, har det sin naturlige forklaring i, at vi ud over at dække statens løbende driftsudgifter nødvendigvis må sørge for at få underskuddet på statsregnskabet ud af verden.

Men nu er vi da nået så vidt, at statens samlede renteudgift begynder at falde, og samtidig oplever vi stigende beskæftigelse. Derfor kan vi også øjne en fremtid, hvor det bliver muligt at reducere skattetrykket mærkbart, men vi skal først have underskuddene bort og gælden bragt ned. Og vi må stå aldeles fast på ikke igen at sætte de offentlige udgifter i vejret i samme takt, som forbedringerne i den offentlig økonomi slår igennem.

Jeg skal i øvrigt ikke tærskle langhalm på de store forbedringer, som er sket i det danske samfunds økonomi. Bortset fra vurderingerne fra den professionelle opposition er der jo almindelig anerkendelse både hjemme og ikke mindst ude af, at Danmark gennem de sidste års politik har bragt sig i spidsen med ting som vækst, investeringer, beskæftigelse, nedbringelse af statsunderskud osv. inden for hele OECD-landegruppen.

Jeg vil hellere i særlig grad tage fat på et område, hvor vi stadig væk ikke kan være tilfreds med udviklingen. Jeg tænker selvfølgelig på betalingsbalancen. I 1986 kommer vi til at opleve et underskud på betalingsbalancen, som er utilfredsstillende stort. Meget taler for, at vi så året efter vil møde en afgørende, positiv vending, men vi har brug for en meget ekspansiv erhvervsudvikling, når vi ønsker at sikre, at vi allerede i løbet af 1988 når at få ligevægt på betalingsbalancen.

Vi har dog – det synes jeg ikke skal forbigås – gennem de sidste år oplevet nogle positive, grundlæggende gode udviklingstendenser. Jeg tænker på, at der er sket en mærkbar forbedring af balancen mellem Danmarks import og eksport af varer og tjenester. I de tre år fra 1983 til 1985 har vi i gennemsnit haft overskud på disse poster, altså alt som

har med handel og service at gøre, på lidt over 6 mia kr. om året. Det er helt pænt. Men det er ikke nok til, at vi endnu for alvor har vundet kapløbet med den gælds- og rentebyrde, vi overtog. Havde vi ikke arvet denne byrde, ville der jo i dag slet ikke have foreligget et betalingsbalanceproblem, men det gør der altså, og det er stort.

Hvorfor er det så ikke gået hurtigere? Ja, det er der både gode og mindre gode forklaringer på. Til de gode hører den udvikling, der har været i investeringerne. I 1985 var vi nået op på et investeringsniveau på 20 pct. af bruttonationalproduktet, en stor stigning. Denne stigning i investeringerne svarer til en investeringsforøgelse på ca. 20 mia kr. Det har givet en stigning i importen, og det ville have været farligt, hvis vi havde bremset den. Her tror jeg der er almindelig enighed.

Men vi har jo så samtidig oplevet en stigning i det private forbrug, som var større, end vi faktisk havde råd til. Der er nogle, der påstår, at det alene eller fortrinsvis er de velståendes overforbrug, som har belastet importen, men det er ikke rigtigt. Det lyder meget godt, men det er ikke rigtigt. Vi har slet ikke i Danmark så mange, der er så rige, at det kan spille en stor rolle for importen. Andre forhold er langt vigtigere. De sidste tre år har vi fået godt 160.000 flere i arbejde. Her taler vi naturligvis om en realindkomstforøgelse på milliardbeløb.

Man har fremhævet den store import af biler, og har især talt om luksusbilerne. Dem har der da nok været nogle stykker af, men det kan jo slet ikke forklare det store køb af 150.000 biler om året, som å propos betyder, at der nu omsider i Danmark er lige så mange biler igen, som der var i 1979. Jeg har mærket mig, at gennemsnitsprisen for de nyindregistrerede biler ligger på godt 100.000 kroner. Det er naturligvis biler, som fortrinsvis er købt af mennesker med normale indkomster. Tendensen til forbrugsstigning i almindelighed var så kraftig, at regeringen fandt det absolut nødvendigt med en afdæmpning i dette folketingsår. Virkningerne af de to store indgreb i december og marts måned vil for alvor melde sig i den kommende tid. December- og martsindgrebene drejer sig i alt om stramninger på ca. 18 mia kr. Det er nok Danmarkshistoriens største indgreb, og det vil naturligvis ikke forblive virkningsløst, når vi taler om forbrug og import.